

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 473/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen perhe- ja ryhmäpsykoterapeuttien täydennyskoulutuksesta psykoterapeuttipulan ratkaisukeinona

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sofia Virran /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 473/2021 vp:

Minkä takia perhe- ja ryhmäpsykoterapeuttien Kelan tukemasta yksilöpsykoterapeuttien pätevyyteen johtavasta täydennyskoulutuksesta on luovuttu ja

onko sitä tarkoitus palauttaa, jotta perhe- ja ryhmäpsykoterapeuttien osaaminen saataisiin paremmin hyödynnettyä ja pulaa yksilöpsykoterapeuteista paikattua?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Psykoterapeutti on laissa ja asetuksessa terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994 ja 564/1994) tarkoitettu nimikesuojattu terveydenhuollon ammatti. Psykoterapeutin ammattinimikkeen puuttuminen ei estä koulutusta vastaavan ammatin harjoittamista, mutta se voi vaikuttaa asiakkaan mahdollisuuksiin saada Kelan kuntoutuspsykoterapiakorvausta kyseisen henkilön antamasta terapiasta. Kansaneläkelaitoksella on toimivaltansa puitteissa oikeus asettaa tarkempia vaatimuksia psykoterapeutin erityisosaamiselle ja edellyttää, että terapeutilla on koulutus siihen terapiaan, jota hän Kelan korvaamana antaa.

Psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtava koulutus siirrettiin ammattihenkilöasetuksen muutoksella (1120/2010) sellaisten yliopistojen vastuulle, joilla on psykologian tai lääketieteellisen alan koulutusvastuu. Tätä ennen psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtava koulutus Suomessa oli sääntelemätöntä ja toteutukseltaan hajanaista. Koulutusta järjestivät hyvin erilaiset organisaatiot yksityisistä ammatinharjoittajista yliopistojen laitoksiin. Valtakunnallinen yliopistojen psykoterapeuttikoulutuskonsortio seuraa yliopistojen järjestämien psykoterapeuttikoulutusten toteutumista ja pyrkii myötävaikuttamaan siihen, että erilaisia koulutuksia on tarpeen mukaan valtakunnallisesti tarjolla. Jäsenyliopistoilla on itsenäinen päätösvalta koulutusten järjestämisessä.

Kysymys muuntokoulutuksista on saadun selvityksen mukaan ollut esillä psykoterapeuttikoulutuskonsortiossa Kelan aloitteesta konsortion toiminnan alkuvaiheessa vuonna 2012. Konsortio

on (29.5.2012) esittänyt kantanaan, että perhe- ja ryhmäpsykoterapia ja yksilöpsykoterapia eroavat toisistaan sekä teorianmuodostuksen että terapiatekniikoiden osalta. Perhe- ja ryhmäpsykoterapiakoulutuksiin ei sisälly yksilöllisen psyykkisen kasvun ja kehityksen tunteminen, mikä on keskeinen pohja yksilöpsykoterapian toteuttamiselle. Yksilöpsykoterapia edellyttää luonteensa ja oman psykologiansa vuoksi oman itsenäisen koulutusprosessinsa. Psykoterapeuttikoulutukset ovat prosessiluonteisia eikä niitä voi suorittaa osissa. Konsortio on todennut 22.3.2021, että aikaisemmin Kelalle annetussa vastauksessa esitetyt perustelut psykoterapiamenetelmistä oman koulutuksen edellyttävinä osaamisalueina eivät ole muuttuneet.

Psykoterapeuttikoulutus on yliopistolain (558/2009) mukaista maksullista täydennyskoulutusta. Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen eli AHOT-menettely koskee tutkinto-opiskelua (yliopistolaki 558/2009, valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista 794/2004).

OKM ja STM ovat keväällä 2021 käynnistäneet yhteistyössä SOTEKO-hankkeen (5/2021–2/2023), jossa kehitetään sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen koulutuspolkuja. Hanke tekee esitykset koulutukseen liittyvän lainsäädännön, rahoituksen ja ohjauksen kehittämiseksi. Tehävään sisältyy muun muassa psykoterapeuttien ja muiden mielenterveystyöhön tarvittavien ammattilaisten koulutusmallien tarkastelu.

Sosiaali- ja terveysministeriö on edellä mainittuun hankkeeseen liittyen käynnistänyt erillisselvityksen, jonka tarkoituksena on kartoittaa psykoterapeuttikoulutukseen liittyvät uudistamistarpeet koulutuksen valtakunnallinen ohjaus, opintohallinnollinen asema ja koulutuksen rahoitus mukaan lukien.

Helsingissä 27.9.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru